

Als u overweegt Brandrode runderen te gaan houden, is er een aantal zaken waar u rekening mee zou moeten houden. Het is prachtig om een paar mooie brandrode runderen in de wei te hebben lopen. Het ras is rustig, robuust, niet te groot en makkelijk te houden. Voordat u er van kunt genieten moet u een aantal zaken regelen. Ook bij de aanschaf, houderij en fokkerij is er een aantal punten van aandacht. Onderstaand de belangrijkste aandachtspunten.

1 Administratieve voorbereiding

- UBN nummer: voor het houden van runderen, ook als hobby-vee, hebt u een UBN nummer nodig. U kunt dit aanvragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Zonder dit nummer kunt u geen runderen op uw naam registreren. U krijgt dan ook een RVO relatienummer. <https://www.rvo.nl/onderwerpen/identificatie-en-registratie-dieren/dierlocatie-ubn>
- Mestboekhouding; Als u meer dan 5 Grootvee-eenheden (GVE's) aan dieren hebt, ziet de overheid u als een bedrijfsmatige houderij en moet ook mestboekhouding e.d. worden bijgehouden. <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/particulieren> en [Grootvee-eeenheden \(GVE\) \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/grootvee-eeenheden);
- I&R: U moet dieren binnen 3 dagen na aanschaf, afvoer of geboorte registreren onder het landelijke I&R systeem. Bij geboorte moet u voor vooraf officieel erkende oormerken aanschaffen. Meldingen kunnen worden doorgegeven via Internet: <https://mijn.rvo.nl/runderen-melden> of telefonisch via telefoonnummer 0900 - 25 520 04. Voor meer informatie zie ook: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/identificatie-en-registratie-dieren/runderen-melden>
- Bij geboorte meldingen (CRV/RVO) moet voor Brandrode kalveren bij haarkleur: code 14 vermeld worden (rood-wit).
- Vereniging Het Brandrode Rund: U kunt lid worden van de Vereniging Het Brandrode rund. De vereniging en haar Foktechnische commissie (Ftc) kan u voorzien van adviezen en tips voor het houden, de aanschaf van dieren en de fokkerij. <https://www.hetbrandroderund.nl/>
- CRV: CRV biedt advies en heeft op haar website een handig overzicht. Ook kan de CRV de KI voor u uitvoeren. <https://www.cooperatie-crv.nl/>.
- Subsidie: Per 2023 kan onder het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) subsidie worden aangevraagd voor het houden van Zeldzame Huisdierrassen als u meer dan 5 Grootvee-eenheden van een ras hebt. <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/behoud-zeldzame-landbouwhuisdierrassen-zlh>
- Paraplubestand: Door uw dieren te registreren onder het Paraplubestand bij de Stichting Zeldzame Huisdierrassen krijgen uw dieren een speciale aanduiding zodat ze bij ruiming niet automatisch worden afgevoerd. <https://szh.nl/paraplubestand/>

2 Praktische voorbereiding

- Koeien per hectare: Gemiddeld kunt u 2 tot 2,5 Grootvee-eeenheden aan koeien per hectare houden. [Grootvee-eeenheden \(GVE\) \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/grootvee-eeenheden);
- Ruwvoer: Zorg voor voldoende voer; in de winter zult u bij moeten voeren. Een volwassen koe eet zo'n 10-20 kilo hooi per dag.
- Indeling weide: Zorg dat de wei (desnoods met tijdelijke prikpaaltjes) makkelijk is in te delen in vlakken zodat omgeweid kan worden. Dat is beter vanwege wormen, mest, hergroei e.d.
- Stroom: Zorg voor een voldoende krachtige stroomklok. Koeien zijn sterk en laten zich door draad alleen niet altijd tegenhouden.
- Schuilplaats/stal: Het Brandrode rund is een duurzaam, robuust en winterhard ras wat jaarrond (met schuilplek) of een groot deel van het jaar buiten kan lopen. Vanwege de grondslag kan het bij nat weer verstandiger zijn de dieren binnen te zetten zodat ze de wei niet kapot lopen. Zorg voor voldoende ruimte.

3 Aanschaf

- Raszuiverheid: Als u brandrode runderen aan wilt schaffen voor de fokkerij, zorg er dan voor dat u dieren aanschaf die onder het stamboek vallen en minimaal 87,5% brandrood bloed hebben. U kunt dit vinden op de koekaart, of een uitdraai van de afstamming van CRV of RVO.
- Let op de aftekening; [Fokkerij-eisen - Vereniging Het Brandrode Rund](#)
- Neem bij twijfel of advies contact op met de Foktechnische commissie <https://www.hetbrandroderund.nl/vereniging/foktechnische-commissie/>
- Vroege dracht: Als u dieren uit een kudde koopt waar altijd een stier bij loopt (of een stier ouder dan ongeveer 4 maanden loopt) kan het zijn dat een kalf al vanaf de leeftijd van ongeveer 4 maand is gedekt. Dat is te vroeg en slecht voor de gezondheid van een dier. Laat dit vooraf controleren.
- Bedrijfsgezondheidsstatus; Veel professionele bedrijven zijn aantoonbaar vrij van een aantal dierziekten (BBR vrij: Brucellose, Tuberculose, Leucose en Leptospirose). Ook kunnen bedrijven aantoonbaar IBR, Para-TBC, BVD en neospora vrij zijn. U kunt dit regelen door bloed bij de dieren af te laten nemen. U kunt hiervoor een abonnement afsluiten bij de GD. Voor hobbyhouders lopen de kosten hiervoor vrij snel op. <https://www.gddiergezondheid.nl/>

4 Houderij

- Keuringen; één keer per jaar komen leden van de Foktechnische commissie langs om het jongvee, vrouwelijke dieren van 2 jaar en stieren van 1 jaar te keuren. [Foktechnische commissie - Vereniging Het Brandrode Rund](#)
- Ziekte; koeien kunnen allerlei ziekten krijgen; zie bijgaand overzicht voor meer informatie: [Gezondheid van runderen | Levende Have](#)
- Dode dieren: Dode dieren kunt u laten ophalen door de Rendac. Bij het aanmelden moet u het UBN nummer en het I&R nummer van het dier melden. De Rendac meldt het dier vervolgens af, <https://www.rendac.nl/>
- Twijfelt u over zaken, dan kunt u natuurlijk altijd een lokale boer, of een lid van de vereniging bij u uit de buurt vragen om even mee te kijken.

5 Fokkerij

- Tochtigheid; koeien worden ongeveer elke 3 weken tochtig. Er is dan een tijd van 1 dag om ze te insemineren. Werkt u met KI; dan is het beste moment ongeveer 12 uur nadat de koe tochtigheid laat zien. Voor meer informatie over tochtigheid en tochtsignalen: [CRV Beslissen van Kalf tot Koe - Vruchtbaarheid 0.pdf \(rundveeloket.be\)](#) en [Koesignalen – Bronst of tochtigheid | De avonturen van een boerenmeid](#)
- Tochtigheid bij zoogkoeien met kalf is erg moeilijk te zien. De signalen zijn maar zeer beperkt. Na het spenen van het kalf is een koe vaak binnen korte tijd weer duidelijk tochtig.
- Insemineren; sperma van brandrode stieren is via de Vereniging te bestellen. U kunt dit bij uw KI in depot laten zetten en een koe op het juiste moment laten insemineren. Advies is om altijd een rietje op voorraad te hebben, dan kan een terugkomende koe direct weer worden geïnsemineerd.
- Dekking door stier; als u een Brandrode stier bij de koeien hebt lopen en de kalveren als raszuiver aan wilt kunnen registreren, moet van de stier en zijn moeder de status middels DNA onderzoek zijn geverifieerd, en moet de stier in ieder geval een jongvee-verklaring hebben.
- Drachtig; om te zien of een koe drachtig is kan men door de veearts een check laten doen, of het dier laten scannen. Over het algemeen geldt dat als de koe na 3 weken geen tocht laat zien, de koe vrijwel zeker drachtig is.
- Dracht; de dracht duurt net als bij mensen ongeveer 283 dagen, ofwel, 9 maand en 10 dagen.
- Bevallens gaat bij Brandrode runderen meestal makkelijk. Een pink heeft wel eens wat hulp nodig. De bevalling kondigt zich aan door onrustig gedrag een opgezwollen rode kling en vaak laat de koe

de melk schieten. [Geboorte van een kalf | Levende Have](#). Als de bevalling langer dan 8-12 uur duurt en vooral als er dan nog geen pootjes te zien zijn, is het verstandig een expert of dierenarts in te schakelen.

- Het pasgeboren kalf zal zich in veel gevallen snel redden en staat binnen een half uur tot een uur en drinkt dan ook al. Let er op dat een kalf binnen 12-16 uur voor het eerst biest gedronken moet hebben (minimaal 2 tot 5 liter van 38-40 °C; ongeveer 2 liter per keer; groter is de lepmaag niet). De eerste halve dag na de geboorte nemen de darmen de antistoffen voor de weerstand van het kalf goed op; dat wordt daarna snel minder. Melk desnoods de koe met de hand en voer het kalf met de fles.
- Nageboorte; de nageboorte moet binnen enkele uren na de geboorte afkomen. De koe zal het in veel gevallen opeten. Het kan verstandig zijn deze te verwijderen; in zeldzame gevallen kan een koe er in stikken. Indien de nageboorte niet vanzelf afkomt moet de dierenarts worden gebeld.
- Zorg na de geboorte voor voldoende vers ruwvoer, water en eventueel wat krachtvoer; hierdoor herstelt de koe sneller. Bij melkkoeien in de melkveehouderij wordt ook aanvullend voer, mineralen en soms druivensuiker gegeven; maar bij zoogkoeien is dit meestal niet nodig.
- Samenweiding en natuurlijke dekking moet ook worden gemeld via het samenweidingsformulier van het CRV/via veemanager. Dit is van belang om de nakomelingen te kunnen registreren als S-dieren, ofwel Raszuiver. Begindata van samenweiding en natuurlijke dekking moeten binnen 120 dagen aangeleverd worden. Wanneer ze te laat aangeleverd zijn, worden ze wel verwerkt, maar niet erkend. De hieruit geboren kalveren zullen geen S-registratie krijgen.